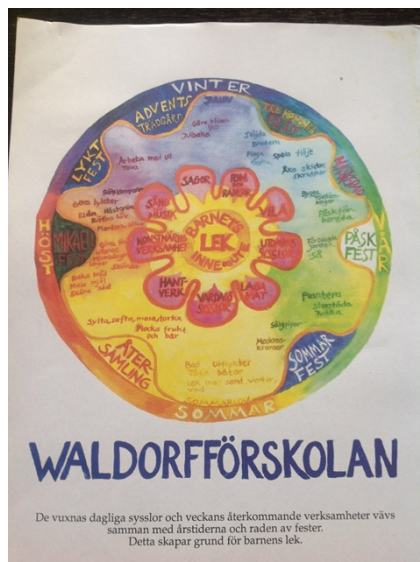

VÅGA VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

**Ekerö Waldorffskolan Solstugan
Ekerö**

Regina Bergendahl, Nacka
Annelie Geilert Jonsson, Sollentuna
Vecka 47, 2015

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
<i>Fakta om enheten</i>	4
<i>Statistik</i>	4
<i>Organisation /Ledning</i>	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	6
<i>Normer och värden</i>	6
<i>Utveckling och lärande</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	14
<i>Vi läser i förskolans dokument att ” I Waldorfförskolan får barn vara barn”</i>	14
<i>Förskolechefens ansvar</i>	16
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	18
REFERENSER	18

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

OBSERVATIONENS METOD

Två observatörer besöker förskolan under två dagar i vecka 47. Innan vårt besök har vi tagit del av förskolans kvalitetsanalys och den information som finns på förskolans hemsida. Vi inleder vår observation med ett samtal med förskolechefen. Under våra dagar på förskolan deltar vi i rutiner så som måltider och vila och aktiviteter som samling, arbete med bivax, målning och utevistelse. Vi intervjuar förskolechefen och alla pedagoger.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Solstugans Waldorfförskola är belägen i ett villaområde på Ekerö, inbäddad mellan skog och äng. Förskolan har en stor trädgård med fruktträd, odlingsmöjligheter, klätterställning och gungor. På Solstugan är barnen indelade i två grupper, i varje grupp arbetar två pedagoger. Förskolans mat tillagas i eget kök tillsammans med barnen. Maten är vegetarisk och biodynamiskt odlad.

Den gemensamma värdegrunden genomsyrar förskolan, "tanke-känsla-vilja", "världen är god, respektfullt bemötande och förebild-efterhärming." Livet på förskolan följer naturens rytm. Vi möter en i stora delar lugn och hemlik verksamhet med många närvarande pedagoger. Leken är i centrum och allt material är naturligt.

På förskolan finns dokument som pedagogerna till viss del skrivit tillsammans. En kollegial utvärderingsform finns och metoder för dokumentation finns i viss mån.

Den moderna tekniken används inte i arbetet med barnens lärprocesser i den dagliga verksamheten. Den pedagogiska dokumentationen är inte synlig och vi ser inte barns reflektioner synliggjorda.

Pedagogerna har påbörjat ett arbete med att samla barnens reflektioner kring projektet "Odling med barn" i anteckningsblock.

Ett arbete med att förena målen i Lpfö-98-10 med Waldorfpedagogikens läroplan *En väg till frihet* är påbörjat och ett intresse för förändring finns.

Pedagogerna är engagerade i den verksamhetsform de bedriver och är stolta över sitt arbete.

Starka sidor

- Den yttre miljön med en stor trädgård med möjlighet till olika slags lek, aktivitet och rörelse och den inre miljön med naturligt och giftfritt material.
Utveckling och lärande sid. 11 och 12
- Närvarande pedagoger, *Normer och värden sid. 7*
- Intresserade/engagerade föräldrar, *Ansvar och inflytande sid. 15*
- Lugn och närhet, *Normer och värden sid. 7*
- Det muntliga berättandet, sångerna och traditionerna, *Utveckling och lärande sidan 9 och 10*

Förbättringsområden

- Dokumentation, att synliggöra lärprocesser, *Utveckling och lärande sidan 11*
- Strategier för att hantera barn i behov särskilt stöd *Utveckling och lärande sid. 11*
- Delegera ansvar och involvera pedagogerna mer i det systematiska kvalitetsarbetet.
Förskolechefens ansvar sid. 17
- Hitta arbetsformer som förenar Waldorfpedagogikens tankar med Lpfö 98-10,
Förskolechefens ansvar sid. 17 och 18

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

På Solstugan möts vi av en hemlik atmosfär. När vi kommer in på förskolan ser vi barn som leker och pedagoger som ordnar i köket och förbereder förmiddagens aktivitet.

Vi ser att barnen hälsas välkomna av en pedagog som tar i hand och säger god morgon. När de flesta barn har kommit samlas barn och pedagoger omkring bordet för en gemensam testund. Vi ser hur barnen hälsas välkomna till bordet, innan de börjar äta läses en vers. Efter

maten sitter barnen kvar och väntar in varandra, alla tackar gemensamt för maten innan man lämnar bordet. Testund och måltider har en tydlig form.

Vi tar del av Waldorfförskolans årshjul med återkommande aktiviteter i vardag och fest, och hur det skapar trygghet för barnen. Vi läser i *Likabehandlingsplanen* att genom de årstidsbundna festerna främjas trivsel, trygghet och samhörighet.

Nyligen har det varit lyktfest. Pedagogerna berättar att förskolans föräldrar på ett föräldramöte har tillverkat lyktor som lyser upp i mörkret på festdagen. Veckan före festen har pedagoger och barn bakat sol-, måne- och stjärnkakor tillsammans.

Vi läser att lyktfesten symboliserar barmhärtighet. Att hjälpa någon att lysa upp vägen eller att dela brödet med någon som är hungrig. Det handlar också om att tända sitt inre ljus för att finna glädje i den mörka årstiden.

På förskolan finns en likabehandlingsplan som förutom hänvisning till lagtexten innehåller lagens diskrimineringsgrunder och en definition av vad kränkande behandling är. Där finns även mål för Solstugans likabehandlingsarbete. I *Likabehandlingsplanen* läser vi bland annat att verksamheten ska kännetecknas av att vuxna bemöter varandra med omtanke och respekt, “ barnen lever i efterhärming och de vuxna är deras förebilder.”

Sagor och sånger är en viktig del av förskolans värdegrundsarbete. I förskolans dokument läser vi att det främjar öppenhet för olikheter liksom arbetet med genusperspektiv och med att införliva andra kulturer.

Vi ser att små barngrupper och många pedagoger gör att barnen både ute och inne har vuxna omkring sig som kan vara förebilder och även ingripa om något händer.

Förhållningssätt

Vi hör i intervjuer och läser i förskolans dokument att pedagogerna är barnens förebilder i hur man är mot varandra. Vi ser hur pedagogerna både med sitt sätt att vara men också med uppmaningar visar och talar om för barnen hur de ska vara mot varandra.

Vi ser två barn som sitter och leker på golvet med skålar med ärtor i och en liten kanna med frön i. Barnen berättar för varandra vad de äter till frukost och säger “Ska vi leka att vi gör frukost?” ett barn kommer till “Jag vill också vara med!”, “Ja då får du göra det där!” ett barn pekar mot kannan, flera barn kommer och får vara med. En pedagog sätter sig ner i leken och frågar “Vad gör ni? Kan jag vara med?” Hon får veta att de lagar frukost och leken fortsätter, 6 barn och en pedagog deltar till slut, vi hör inga konflikter.

Arbetsklimat för barn

Många pedagoger som finns nära barnen i de små grupperna skapar ett lugnt men också ett tryggt arbetsklimat. Vid en lunch vi är med på ser vi ett barn som har mycket att berätta för sina kamrater och pedagoger och pratar vid bordet. Pedagogerna ber henne vara tyst och påminner om den “tysta portionen” Efter lunchen berättar pedagogen att den tysta portionen betyder att man vara tyst när man äter sin första portion. Vi ser hur några barn inte kommer länge än sin första portion och blir sittande tysta hela måltiden. Förskolechefen berättar att pedagogerna upplever att “den tysta portionen hjälpt dem att få måltiderna att fungera bättre.”

Vi deltar vid målning, två barn målar åt gången. Bredvid varje barn sitter en pedagog som visar barnen tekniken när de målar. De målar med grundfärgerna och börjar med gult. Ett av barnen målar med gult men säger flera gånger att hen gärna vill prova blått som kompis. Pedagogen som sitter bredvid förklarar att den här gången får barnet måla med gult och efter en stund lite rött. Förskolechefen berättar att eftersom barnet inte har målat så många gånger och inte kan tekniken med att doppa penseln i vatten, stryka av och byta färg får den blå färgen vänta till nästa gång.

I de dagliga rutinerna ser vi delvis exempel på ett annat arbetsklimat. Vi ser att de äldre barnen bjuds in att delta på ett tillåtande sätt. Det finns en gemenskap omkring uppgiften som pedagoger och barn utför tillsammans.

Bedömning i text

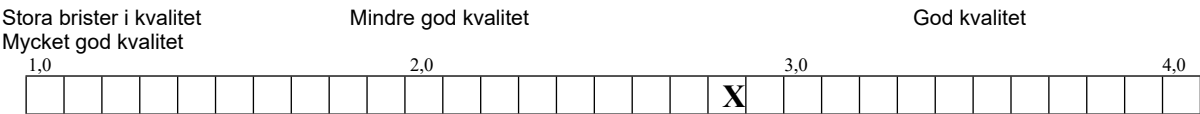
Förskolan har i Waldorfpedagogiken en tydlig värdegrund som är välförankrad hos alla pedagoger. Det gäller till exempel förskolans regler och uppförandekod. Det finns ett behov av att utveckla arbetet så att den värdegrund som finns i verksamheten och som utgår ifrån Waldorfpedagogiken också överensstämmer med läroplanens mål och intentioner.

Förskolan har ett inkluderande arbetssätt och ett till stora delar aktivt arbete med att utveckla förståelsen för alla människors lika värde. Det finns ett arbete mot diskriminering och kränkande behandling med utgångspunkt från en plan.

Det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan personal/personal, personal/barn och barn/barn som har sin utgångspunkt i Waldorfpedagogiken. De vuxna är förebilder för barnen och barn behöver introduceras och instrueras för lära sig hur världen fungerar.

Det finns i viss utsträckning ett arbetsklimat som gynnar barns lärande.

Bedömning enligt skala¹

- 1.0¹ Stora brister i kvalitet**
Verksamheten har stora förbättringsbehov
- 2.0 Mindre god kvalitet**
Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden
- 3.0 God kvalitet**
Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.
- 4.0 Mycket god kvalitet**
Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Varje måndag morgon börjar med att barnen och pedagogerna sitter tillsammans runt ett bord och arbetar med en blandning av varmt bivax och ullfett. En pedagog delar ut en bit till var och en. På en liten platta formar barnen bivaxet efter eget tycke, ett lugn råder i rummet.

Förskolan har en igenkännande rytm där varje dag har sin aktivitet som återkommer varje vecka. *Verksamhetsbeskrivningen* för Solstugan läser vi: "För att barnet skall utvecklas till en fri människa, tänker vi att en tydlig form är en förutsättning. Här spelar rytmen en stor roll. Barnet känner igen sig i allt som upprepas och det skapar en stor trygghet."

Pedagogerna berättar i en intervju att barnen skall lära känna världen med händerna, då går det till hjärtat och till hjärnan. Vi läser att de har diskuterat och kommit fram till att förskolan är en levande gemenskap, där meningsfulla sysslor och aktiviteter utförs. Det kan handla om att laga en skottkärra som gått sönder eller tända en eld i vår eldstad eller hushållsgöromål.

Vi läser om höstaktiviteten *Kompostering och odling med barn*, i ett dokument från förskolans årsdokumentation. En djupdykning i vad barnen tar upp, vad de säger och gör, hur de reagerar och vilka idéer de har och får. En pedagog berättar att de numer har papper och penna i fickan för att anteckna och få fatt i och följa barnens tankar.

På förskolans gård ser vi det generösa grönsakslandet och den stora komposten.

Förskolechefen berättar om hur de planerar att göra om komposten och att föräldrarna är involverade i att bygga en ny ram. Hon berättar också om äppelträdens skörd som hela förskolan åker med till Rosenhills musteri för att musta.

I Waldorfpedagogiken finns *förebild och efterhärming* som ett centralt begrepp. Barns naturliga sätt är att lära genom härming och pedagogerna skall göra konkreta, jordnära saker så att barn kan lära sig sammanhang och förstå sin värld.

Det är viktigt hur pedagogerna utför sina sysslor, läser vi i *Verksamhetsbeskrivningen*, genom handlingar och gester som utförs noggrant, istället för det förklarade ordet, får barnet något att härma. Vi ser de äldre barnen delta i vardagssysslor i köket, med dukning, tillagning av den vegetariska och biodynamiska maten, städning och iordningsställande av miljön. Ett barn är dukvärd och är aktiv i fram och av dukning samt städning. Vi ser också spontana tillfällen där barnen erbjuds vara med och skala och dela äpplen till äppelmos. Vi ser också barn som är yngre bli nekade och en pedagog berättar att det fanns en anledning till det.

Vi ser pedagogerna samlar barnen för att berätta sagor, sjunga eller läsa/ramsa vid flera tillfällen varje dag och i alla övergångar. Innan byte av aktiviteter, för att avsluta och inleda, aktivitet och lek och vid matsituationer. Förskolechefen berättar att "Det är viktigt med rytmen, med in och utandningen under dagen. Vi samlas, andas in, går ut på gården, andas ut, samlas, andas in, går in till maten, andas ut."

Genom att vara förebilder i mötet med barnen och med sånger, ramsor och berättelser/sagor tränar vi språket, säger förskolechefen i en intervju, hon fortsätter, språket övas också vid maten, under *eurytmi*² och när alla barn är med och övar spel till våra fester. Det skrivna språket kommer vid ritandet med kriterier och i leken när barnen vill göra skyltar eller namn.

6-åringarna som är kvar hos oss på förskolan har en "Skolbok" där de tränar på att skriva sina namn och illustrerar mer avancerade folksagor som pedagogerna berättar för dem. De får också lära sig att spela flöjt under sin sista termin på förskolan.

Vi ser lite material som stimulerar språk och matematik eller är laborativt. Förskolechefen säger i intervju att matematiken kommer med hela tiden genom att pedagogerna använder rätt uttryck i verksamheten, i vardagssysslor och begrepp. De räknar och skriver siffror i vardagen.

Vi ser en pedagog som sitter på golvet tillsammans med några barn. Barnen bygger ett torn tillsammans och de pratar om hur många stavar de har och hur högt tornet är. Pedagogen bekräftar barnen i sitt deras byggande och deras upptäckter. Ett av barnen frågar pedagogen vad hon bygger. Hon berättar att det är en blomma och hur hon lagt stavarna. Vid lunchen ser vi hur pedagogerna räknar antalet skedar de lägger upp av maten till barnen.

Livet på Solstugan följer också naturens rytm, det som odlats skördas och tas hand om. Återkommande firas egna högtider och i ett av förskolans rum finns ett årstidsbord där miljön ändras efter den tid som är. *Mikaelidagen*, en riddarfest där barnen och föräldrarna deltar. Barnen kan klä ut sig och man leker spelet om St. Göran och draken. Lyktafest och julavslutning med julspel är föräldrar och syskon med. Advent, Lucia och Påskfest firar barn och pedagoger tillsammans. Sommarfest firas med sagor, sånger, spel där barnen är delaktiga och klär ut sig och uppträder för föräldrar och syskon. Veckans dagar innehåller olika aktiviteter som målning, bivax, eurytmi, bakning/matdag och utflyktsdag/ullarbete.

Pedagogerna arbetar med små grupper och barnens aktiviteter är planerade och styrda av pedagogerna. Vi ser lite material för barnens fria skapande i innemiljön.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Förskolan använder inte modern teknik i arbetet med barnen. Förskolechefen säger i ett samtal att det är självklart att inte ha iPads på förskolan som ska vara en frizon. På förskolan ger man dem något annat, att leka och att öva sig i att hantera konflikter.

Användning av kamera i syfte att dokumentera och visa barnens verksamhet för föräldrarna förekommer och pedagogerna dokumenterar och utvärderar med hjälp av datorer.

I *Verksamhetsbeskrivningen* läser vi "Barnet är under förskoleåldern väldigt mottaglig för sinnesintryck. Därför arbetar vi medvetet med att inte överösa barnet med dessa."

² Eurytmi, ett rörelseämne som är centralt i Waldorfskolan.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Förskolans miljö har anpassats för att tillgodose behov hos barn som behöver extra stöd. Samverkan med kommunalt resursteam finns för konsultation och stöd för pedagogerna. En pedagog använder tecken som stöd för talet.

Grupperna är utformade så att en avdelning har färre barn. Pedagoger berättar att för att göra miljön lugnare och säkrare är det material som finns tillgängligt för barnen begränsat. Vi ser hur pedagogerna hela tiden finns nära barnen för att stötta och vägleda i lek och aktivitet och hur alla barn inkluderas i arbetet.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

I en intervju med en pedagog hör vi att barn med annat modersmål uppmärksammas, att olika kulturer och språk lyfts fram genom att benämna saker på olika språk.

Förskolan har sånger och ramsor på de språk som finns representerade. Vid dokumentationer har de sökt reda på vad till exempel gråsugga heter på barnens språk. De använder tecken som stöd och alla pedagoger kan flera sånger med tecken. De har tagit ut tecken till sin lyktsång och både barn och pedagoger kan flera vardagstecken.

Dokumentation av barns lärprocesser

Förskolan samlar barnens teckningar och målningar och daterar dem. På sommaravslutningen överlämnas teckningarna till barnen inslagna i silkespapper med sidenband.

Pedagogerna berättar att man antecknar det barnen är med om inför utvecklingssamtal och att det är ett arbete som man har som utvecklingsområde och vill utöka genom att direkt göra en anteckning då man ser eller hör något som är av värde att notera.

Pedagogerna är mycket noga med att göra barnbeträkningar och på varje kollegium tar de upp ett eller två barn och pratar om hur det går och vad just det barnet behöver.

Inför utvecklingssamtalen går två pedagoger igenom vad som är aktuellt.

Förskolechefen poängterar att det är mycket viktigt för dem att titta på att varje barn får vad de behöver för att utvecklas. De berättar vad de arbetar med, hur barnen tar upp det och vad det finns att arbeta vidare med. All dokumentation sätts in i pärmar för att användas för utvecklingssamtalen. Förskolechefen berättar att här belyses barnets lärprocesser. Vi ser inte att barnen själva kan ta del av och reflektera över dem.

Miljön som stöd för lärandet

Den fria leken ges stort utrymme och vi ser barnen leka från tidig morgon genom hela dagen. Alla leksaker är giftfria av trä och dockorna är av ull.

Alla tillbehör i leken är av naturmaterial, tygstycken, virkade band, kastanjer, träbitar, ullbitar, vikskärmar. Utomhus finns en stor lekställning, gungor, sandlåda med leksaker av plast och stora stubbar i en stor villatradgård med köksland, fruktträd, bärbuskar och utrymmen att leka i och på. Vi ser barn i olika åldrar leka tillsammans, komma överens och turas om. Pedagogerna är nära och i barnens nivå.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Pedagogerna berättar att hösten startar med att alla åker till Rosenhills musteri för att musta äpplen som växt på gården. De berättar också att de brukar besöka kyrkans julkrubba och göra utflykter i närområdet.

Vi läser i *Kvalitetsdokument 2014/2015* att man hämtar säd hos en bonde för att tröska och mala till säd.

En eurytmi pedagog besöker förskolan en dag i veckan.

En av pedagogerna studerar till Waldorfförskollärare på Waldorfhögskolan.

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Vi läser i förskolans dokument att ” I Waldorfförskolan får barn vara barn”

Vi ser att barnen på Solstugan gör ett egna val i leken utifrån det material som finns. Förskolechefen berättar att meningen är att barnen med de enkla klossarna, möbler, pallar, småbord och mjuka dockorna, enkla träleksaker, köksvrå och utklädningskläder ska ges möjlighet att få uppleva att de kan skapa sina egna världar. Lekmaterialet är skapande material eftersom barnet skapar i leken. Barnen får arbeta med sin fantasi och kreativitet för att få till just det som behövs i leken, detta övar dem för livet som vuxen, stärker viljekraften och ger dem flexibilitet i tanken.

Pyssel, spel eller skapande material finns inte synligt och böcker finns i ett skåp. Vi ser pedagoger ta fram böcker när barnen frågar efter det och vi ser ett barn klättra upp och för att hämta en bok själv. Vi ser barn ta för sig i korgar, skåp och lådor utan styrning eller ingripande av närvarande pedagoger, barnen samarbetar eller leker fritt.

I *Kvalitetsdokument 2014/2015* läser vi “Eftersom vi inom Waldorfpedagogiken arbetar med frihetsbegreppet likväl som jämlikhet och broderskap. Har barnet ett stort inflytande. Vi pedagoger formar rummet sen har barnen full frihet att leka vad de vill med de material som finns.

I utemiljön finns många möjligheter till lek med naturens material och lekredskap och leksaker, en livlig lek pågår när vi kommer till förskolan.

Några barn har ordnat med en restaurang och alla kan vara med både att laga mat till leken och att komma på besök. Vi hör en pedagog bli inbjuden till leken och hon frågar, “Vad kan man beställa på restaurangen?”, barnet svarar högt, “Du kan beställa vad du vill!” och leken fortsätter en lång stund med barn som går ur och i lek.

Vi ser att barn får ansvar för av och påklädning, pedagogerna stöttar och hjälper vid behov.

De äldre barnen är dukvärd och hjälper till i köket och vid framdukning. Vi ser också barnen delta i andra sammanhang i köket där de får göra sysslor tillsammans med den pedagog som arbetar där. I *Verksamhetsbeskrivningen* läser vi att barnen deltar i brödbaket en dag i veckan.

I matsituationer som vi deltar i ser vi att barnen får sitta och vänta medan mat läggs upp på tallriken, vi hör pedagogen fråga barnet hur mycket av maten hen vill ha och vilka grönsaker hen vill ha.

Barnen får vänta medan mat läggs upp på samma sätt till alla barn, innan de får bestick. Pedagogen frågar barnet vilket bestick de vill ha, sked eller kniv till gaffeln. Därefter läses en vers tillsammans och barnen får äta första portionen under tystnad.

Demokratiska arbetsformer

I den fria leken har pedagogerna ett demokratiskt förhållningssätt, de lyssnar på barnen och är lyhörda för det de säger. När barnen leker kan vi höra att de är turtagande och generösa mot varandra.

I de rutiner och övergångar som finns under dagen hör vi att det finns mindre utrymme för barns inflytande och att pedagoger refererar till de bestämmelser som finns.

Barnen deltar i iordningsställande av materialet efter lekstunder, pedagogerna sjunger en städvisa som signal för att aktiviteten skall starta.

Alla plockar undan och hjälps åt att sopa efter matsituationen. Vi ser att det råder en lugn och rofylld stämning. Föräldrarna erbjuds ett till två utvecklingssamtal per år och föräldramöte där de får prova på aktiviteter som barnen gör på förskolan.

Samverkan med föräldrar

Förskolan har också trädgårdsdagar där föräldrarna är med och arbetar med det som behöver göras på föräldrakvällar och arbetsdagar.

Föräldrarna turas om att baka bröd som alla på förskolan äter på morgonen och i de årstidsfester som finns är föräldrar både delaktiga och delvis aktiva som lykttillverkning till Lykttfesten.

Vi läser i *Verksamhetsbeskrivningen*, "Min förälder förmår och kan handla, så ska jag också göra" Ett slags samhällsbygge sker inför barnets ögon.

I förskolans hall finns information och en "Waldorfblogg" där förskolechefen skriver vad man gjort och de verser och sånger som sjungs just nu.

Bedömning i text

Barns tankar intressen och åsikter tas tillvara i verksamheten och de ges möjlighet till ansvar i leken och för miljön. De ges möjligheter att till viss del påverka sin situation.

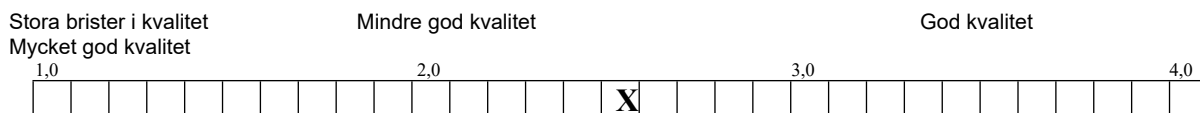
Vi ser både ett demokratiskt förhållningssätt mellan barnen och mellan pedagoger och barn. Vi ser också att det förekommer ett mindre demokratiskt förhållningssätt när pedagoger styr barnens aktiviteter och barnen ges små möjligheter till eget ansvar och inflytande.

Vi ser inget forum för demokrati.

Föräldrar har möjlighet till stor delaktighet och insyn i verksamheten genom de träffar och föreläsningar som erbjuds.

Föräldrar ges i liten utsträckning möjlighet att påverka innehållet i verksamheten.

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Förskolechefen har arbetat på förskolan under en väldigt lång tid och leder arbetet genom praktiskt görande mitt i verksamheten.

I intervju beskrivs en trygghet i yrkesrollen, att kunna sin verksamhet och vad man gör.

“Varje dag känns meningsfull och det finns ingenting jag inte står bakom.” Förskolechefen berättar om en vilja att utveckla verksamheten och en öppenhet för nya saker.

Förskolechefen har en dag i veckan avsatt för administrativt arbete.

Det systematiska kvalitetsarbetet

En gång i veckan har pedagogerna kollegium. De stämmer då av sitt arbete, vad de gjort, saker som föräldrar tagit upp och saker de behöver förändra.

Läsåret avslutas med tre utvärderingsdagar då årets arbete sammanfattas och kommande år planeras, arbetet dokumenteras. Vi hör i samtal med olika pedagoger att de här tre dagarna betyder mycket för arbetet under året.

Förskolechef och pedagoger är eniga om att dokumentationen måste utvecklas för att fånga barnens tankar och lärande och för att det ska kunna användas i arbetet att utveckla verksamheten.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Förskolans pedagoger ges möjlighet att studera och samtidigt arbeta deltid.

Förskolans, kollegium, arbetslagsträffar, används till reflektion över det pågående arbetet och hur det kan utvecklas och förbättras på ett sätt som blir till ett kollegialt lärande.

Förskolecheferna i kommunens fristående förskolor har bildat ett nätverk och håller i nätverksträffar tillsammans, olika ämnen som dokumentation och it i förskolan har diskuterats och föreläsningar har anordnats.

Förskolans pedagoger deltar i distriktsträffar med andra Waldorfförskolor där bland annat olika föreläsare bjuds in. Förskolechefen berättar att två gånger per år, höst och vår, hålls vidareutbildning för alla Waldorfförskollärare i hela Sverige i Ytterjärna med föreläsare, workshops, umgänge, samtal, information från International Association for Steiner/Waldorf Early Childhood Education och rapport från Landskollegiet och Waldorflärarhögskolan.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Solstugan är en liten enhet med få barn. Barnen är uppdelade i två grupper som träffas och har gemensamma aktiviteter både ute och inne. Måltider och vilostunder är man var för sig. Resten av dagen är man tillsammans på olika sätt.

Utifrån Waldorfpedagogiken är det betydelsefullt att få vara kvar i förskolegruppen som sexåring, förskolan har sina 6-åringar kvar. På Solstugan får sexåringarna en särskild verksamhet där de förbereds inför skolstarten.

De flesta barnen går till Drottningholmskolan men några går även till Kristofferskolan. Pedagoger berättar att på våren besöker läraren från skolan Solstugan.

Det händer ändå att barn slutar och istället går till en skola med förskoleklass. När barn byter skolform går de till olika skolor. En av förskolans pedagoger följer barnen på ett besök till mottagande skola. Läraren bjuds in på besök i förskolan.

Bedömning i text

Det finns till stora delar en kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet, vilka starka sidor som finns och vad som behöver utvecklas.

För att leda för utveckling behöver förskolechefen involvera medarbetarna i planering och systematiskt kvalitetsarbete och även delegera ansvar för den dagliga verksamheten.

Förskolan har en stark förankring i Waldorfpedagogiken som kan begränsa föräldrars möjlighet till inflytande och delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet med att utveckla verksamhetens innehåll.

Pedagoger erbjuds kompetensutveckling som till stor del är kopplad till Waldorfpedagogiken.

Vi ser att det finns ett behov av kompetensutveckling kopplat till det som sker i världen utanför Waldorfpedagogikens ramar, till exempel dokumentationsformer och arbetet med barn i behov av särskilt stöd samt barns inflytande och demokratiska processer.

Det finns fungerande samverkan och former inom verksamheten och mellan kollegor. Ett kunskapsutbyte skulle kunna utformas.

Det finns ett fungerande arbete med övergång mellan skolformer.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	
Mycket god kvalitet			
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Vi har inte tagit del av någon tidigare observation.

REFERENSER

Läroplan för förskolan lpfö 98-10
Metodbok Våga Visa
Bedömningsmatris Våga Visa
Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling på Ekerö Waldorfförskola
Solstugan
Dokument- Föräldramöte
Dokument- Utvecklingssamtal
Tankar och erfarenhet kring odling med barn
Dokument- Höstaktiviteter- Naturvetenskap/ kretslopp
Waldorfförskolans årshjul
Verksamhetsbeskrivning för Waldorfförskolan Solstugan
<http://rosenhill-ekero.blogspot.se/>
Kära föräldrar dok
Novemberstämning dok

